

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 261/2018-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. júla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] zastúpeného advokátom doc. JUDr. Štefanom Kočanom, PhD., Nitrianska 5, Piešťany, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na prezumpciu neviny podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, pracoviska Banská Bystrica sp. zn. BB-5 T 1/2017 z 26. mája 2017 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 To 4/2017 z 15. februára 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) zo 7. mája 2018 doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“)

11. mája 2018 sa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpený doc. JUDr. Štefanom Kočanom, PhD., Nitrianska 5, Piešťany, domáhal, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prezumpciu nevinoty podľa čl. 50 ods. 2 ústavy, práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, pracoviska Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) sp. zn. BB-5 T 1/2017 z 26. mája 2017 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 To 4/2017 z 15. februára 2018.

2. V sťažnosti sa uvádza, že „Voči osobe sťažovateľa bola Úradom špeciálnej prokuratúry podaná obžaloba a to na Špecializovaný trestný súd pracovisko Banská Bystrica pre zločin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 4 písm. písm. a) Trestného zákona v súbehu so zločinom poškodzovanie finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona. Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu pracovisko Banská Bystrica zo dňa 26.05.2017, sp. zn.: BB-5T/1/2017 bol sťažovateľ uznaný vinným tak ako je uvedené v rozsudku zo skutku právne kvalifikovaného ako zločin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 4 písm. písm. a) Trestného zákona v súbehu so zločinom poškodzovanie finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona na tom skutkovom základe ako je uvedené v predmetnom rozsudku. Za uvedené skutky bol sťažovateľovi uložený trest odňatia slobody vo výmere päť rokov a šesť mesiacov so zaradením do Ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Proti tomuto rozhodnutiu sťažovateľ podal v zákonnej lehote odvolanie prostredníctvom svojho obhajcu, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky zo dňa 15.02.2018 sp. zn. 5To/4/2017 zrušil vo výrokoch o náhrade škode, výrok o vine a treste ostáva nedotknutý, zamietol ako nedôvodné.“

3. Sťažovateľ k porušeniu jeho základných práv a slobôd uvádza, že „Tvrdenia sťažovateľa o tom, že citovanými rozsudkami došlo k porušeniu jeho ľudských práv a základných slobôd vo vzťahu k citovaným článkom Ústavy Slovenskej republiky a to čl. 46

ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 50 ods. 2, čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd opiera o nasledovné skutočnosti: Prvou je nesporný fakt, že vo svojom rozhodnutí sa Špecializovaný trestný súd pracovisko Banská Bystrica nevysporiadal so všetkými skutočnosťami relevantnými k osobe sťažovateľa ako aj skutkom kladeným mu za vinu. Vo vzťahu k navrhovaným dôkazom sťažovateľ uvádza nasledovné: Tvrdenia Špecializovaného trestného súdu pracovisko Banská Bystrica ako aj Najvyššieho súdu ako porušovateľov základných práv o tom, že vykonaniu navrhovaných dôkazov sťažovateľa nebol dôvod vyhovieť, považuje sťažovateľ za irelevantné a neakceptovateľné. Ak Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí Rozsudku zo dňa 15.02.2018, sp. zn: 5To/4/2017 argumentuje ustanovením § 272 ods. 3 Trestného poriadku, kedy poukazuje na nevykonanie dôkazov navrhnutých stranami v konaní, teda v danom prípade sťažovateľom z dôvodu, že dôkazy sa majú týkať okolnosti, ktorá pre rozhodnutie nie je podstatnou alebo okolnosti, ktorú možno zistiť inými už skôr vykonanými dôkazmi, potom je nutné oponovať a takýto postup možno označiť ako tendenčný.“. Sťažnosť ďalej obsahuje právny názor sťažovateľa, podľa ktorého «Vychádzajúc z citovaného ustanovenia § 272 ods. 3 Trestného poriadku, je nutné podotknúť, že súd odmietne vykonať dôkaz, ktorý sa týka okolnosti nepodstatnej pre rozhodnutie alebo okolnosti, ktorú možno zistiť inými, už skôr navrhnutými dôkazmi. V danej súvislosti sťažovateľ upriamuje pozornosť na formuláciu ako aj zákonnú podmienku zakotvenú v citovanom ustanovení. Vzhľadom k tomu, že predmetné konanie vedené na Špecializovanom trestnom súde pracovisko Banská Bystrica trvalo krátku dobu, je nesporné, že v nadväznosti na chronológiu jednotlivých častí pojednávania, predovšetkým však výsluchov svedkov, vyplynula v tejto spojitosti vzhľadom na vývin dôkaznej situácie dôvodnosť navrhovať vykonanie dôkazov vecného či aj listinného charakteru. Sťažovateľ namieta spochybňovanie a označenie nevykonaných dôkazov zo strany Najvyššieho súdu ako „nepodstatných pre samotné rozhodnutie. V tejto súvislosti poukazuje na ustálenú judikatúru ako aj právnu prax. Ustálená judikatúra zakotvuje, že každý odsudzujúci výrok musí plne korešpondovať a vychádzať zo zákonného procesu zisťovania, vykonania a následného vyhodnotenia skutočností rozhodujúcich pre merito veci tak, aby skutkové závery súdneho rozhodnutia plne a nespochybniteľne odrážali skutočnosti preukázané, resp. vyplývajúce z vykonaného dokazovania. V danom prípade sťažovateľ

poukazuje na postup Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v napádanom konaní vedenom pod sp. zn. 5To 4/2017 sa v prevažnej miere v podstate obmedzil v rozhodnutí o odvolaní sťažovateľa len na stotožnenie sa s dôvodmi uvedenými v prvostupňovom konaní o vine sťažovateľa v skutkoch kladených mu za vinu, avšak neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by vyvrátili relevantné a verifikovateľné tvrdenia sťažovateľa uvádzané v odvolaní proti Rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 26.05.2017, sp. zn.: BB-5T/1/2017. Sťažovateľ má za to, že takýmto spôsobom ustálené rozhodnutie je nezlučiteľné s požiadavkami vyplývajúcimi zo základného práva na súdnu ochranu ako aj práva na spravodlivé súdne konanie.“.

4. Sťažnosť je zdôvodňovaná aj tým, že „Na tomto mieste sťažovateľ zdôrazňuje, že ani Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica a rovnako ani Najvyšší súd SR v odôvodnení prvostupňového rozsudku, vôbec nevysvetlili dôvody odmietnutia dôkazných návrhov sťažovateľa, čím mu obe súdne inštitúcie znemožnili uplatniť právo vyjadriť sa k meritu veci. Už týmto momentom bolo porušené aj sťažovateľovo právo na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce tak z čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods.2 Ústavy SR ako aj čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V nadväznosti na argumentáciu Najvyššieho súdu o hodnotení dôkazov v zmysle tzv. „zásady voľného hodnotenia dôkazov“, sa sťažovateľ domnieva, že Najvyšší súd SR má síce pravdu v tom, že v zmysle uvedenej zásady sa môže rozhodnúť, ktoré dôkazy vykoná a ktoré nevykoná, ale na druhej strane musí o uplatnených návrhoch obžalovaného na vykonanie konkrétneho dôkazu rozhodnúť. Pokiaľ im nevyhovie, vo svojom rozhodnutí musí uviesť, z akých dôvodov navrhnuté dôkazy nevykonal. Pokiaľ však ani jeden zo súdov takto nepostupoval, čo je v danom prípade zrejmé, porušil každý z nich zákon a zároveň aj práva sťažovateľa garantované v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Argumentácia v znení o neopodstatnenosti vykonania navrhovaných dôkazov rozhodne ako odôvodnenie v danom smere neobstojí. V danej súvislosti neobstojí ani tvrdenie Najvyššieho súdu SR o tom, že nebolo potrebné doplniť dokazovanie dôkazmi navrhovanými sťažovateľom. Ústavnej praxi totiž zodpovedá názor, že ak z vykonávaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť skutkový stav, potom je nutné z hľadiska princípov spravodlivého súdneho konania dokazovanie doplniť. Sťažovateľ má za to, že túto svoju povinnosť si nesplnil

ani Špecializovaný trestný súd SR ako súd prvého stupňa a rovnako tak nekonal ani Najvyšší súd SR, čím nepochybne nastalo porušenie práv sťažovateľa, (právo na obhajobu).“.

5. Sťažovateľ v sťažnosti namietal spôsob odôvodnenia odsudzujúcich výrokov rozhodnutí špecializovaného trestného súdu a najvyššieho súdu. Ako uvádza, *«Z obsahu predmetného Rozsudku zo dňa 15.02.2018, sp. zn.: 5 To/ 4/2017 v previazanosti s vyššie uvedenou argumentáciou vyplýva, že druhostupňový súd ako porušovateľ v 1. rade, nepovažoval za potrebné reagovať na námietky sťažovateľa v podaných odvolaniach, nakoľko pre ako také odôvodnenie odsudzujúcich výrokov osoby sťažovateľa považoval za dostatočné „odpísať“ pár vybraných viet z prvostupňového rozsudku a následne i odvolania sťažovateľa, čo v konečnom dôsledku prispelo k vytvoreniu časti obsahu Rozsudku zo dňa 15.02.2018 z kvantitatívneho hľadiska, zaoberajúcim sa „aj“ dôkaznou situáciou sťažovateľa. Na tomto mieste je potrebné poukázať na logicky protichodné časti Rozsudku zo dňa 15.02.2018, sp. zn.: 5 To 4/2017, kedy Najvyšší súd Slovenskej republiky ako porušovateľ v 1. rade na jednej strane podporil argumentáciu a odôvodnenie prvostupňového súdu, pričom procesný postup Špecializovaného trestného súdu označil ako bezchybný a v súlade so všetkými procesnými ustanoveniami upravujúcimi tento proces a na strane druhej sám priznáva, že nemá povinnosť odpovedať na každú odvolaciu námietku. Už takýto postup je v príkrom rozpore s tvrdeniami Najvyššieho súdu o dôkladnom preskúmaní dôkazného stavu, nakoľko odvolacie námietky sťažovateľa ostali nepovšimnuté a to napriek tomu, že tvoria súvislé a logické argumenty deklarujúce nesprávnosť prvostupňového rozhodnutia. Vychádzajúc zo zásady práva na spravodlivý proces, ktorý je garantovaný nielen Trestným poriadkom ako takým, ale predovšetkým je zakotvený v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je nesporné, že v prípade sťažovateľa Najvyšší súd Slovenskej republiky neskúmal náležite zistený skutkový stav veci.».*

6. Sťažovateľ v závere svojej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd nálezom rozhodol takto:

„1. Základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2, čl. §0 ods. 2, č. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom ako aj rozhodnutiami a to rozsudkom Špecializovaného trestného súdu pracovisko Banská Bystrica, sp. zn: BB-5T/1/2017 zo dňa 26.05.2017 ako porušovateľa v II. rade a Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn: 5To 4/2017 zo dňa 15.2.2018, ako porušovateľa v I. rade porušené boli.

2. Rozsudok Špecializovaného trestného súdu pracovisko Banská Bystrica, sp. zn: BB- 5T 1/2017 zo dňa 26.05.2017 a Rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.5 To 4/2017 zo dňa 15.02.2018 v časti týkajúcej sa odsudzujúcich výrokov osoby sťažovateľa sa zrušujú a vec sa vracia Špecializovanému trestnému súdu pracovisko Banská Bystrica na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi primerané zadosťučinenie vo výške 5.000 €, ktoré je porušiteľ v II. rade povinný uhradiť sťažovateľovi do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia o výške 218,16 €, ktoré je povinný porušiteľ v II. rade zaplatiť do jedného mesiaca odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet právneho zástupcu sťažovateľa.“

II.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

8. Systém ochrany základných práv a slobôd zaručených ústavou a ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich zo záväznej medzinárodnej zmluvy je založený

na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Všeobecné súdy sú tak ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (II. ÚS 13/01). Najvyšší súd sa podľa názoru ústavného súdu vo svojom rozsudku sp. zn. 5 To 4/2017 z 15. februára 2018 komplexne a vyčerpávajúcim spôsobom vysporiadal s predmetnou vecou vrátane ústavnoprávneho aspektu.

9. Sťažovateľ ako argumentáciu pre porušenie práva na spravodlivý súdny proces uvádza, že *«Sťažovateľ na hlavnom pojednávaní navrhoval vykonanie výsluchov svedkov, ktorí z pohľadu obhajoby sťažovateľa predstavovali podstatný prvok pre objasnenie merita veci. Na tomto mieste sťažovateľ poukazuje na porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces a to už samotným nepripustením výsluchov navrhovaných svedkov. K navrhovaným svedkom sťažovateľom uvádza, že práve výsluch týchto bol nevyhnutný k tomu, aby skutkový stav bol zistený v takom rozsahu a kvalite, aby poskytoval dostatok potrebných poznatkov pre objektívne zistenie stavu veci a zákonu zodpovedajúce spravodlivé rozhodnutie. Je nesporné, že Špecializovaný trestný súd Pezinok avšak ani prokurátor neiniciovali kroky a neodstránili rozpory vo výpovediach svedkov, ktorých označili za „kľúčových“. Aj týmto postupom nepochybne bolo zásadným spôsobom porušené právo sťažovateľa zakotvené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Pripustil nezákonný postup, nepredvolal všetkých svedkov z prípravného konania, čím nepripustil uplatnenie nielen zásady kontradiktórnosti, avšak aj zásadu „in dubio pro reo“ a pochybil už aj tým, keď neinicioval dokazovanie na hlavnom pojednávaní v takom rozsahu, aby bol náležite zistený skutkový stav, ktorý je nevyhnutným predpokladom zákonného rozhodnutia. Špecializovaný trestný súd neakceptoval ani návrh obžaloby o prečítanie zápisnici svedkov na hlavnom pojednávaní a odstúpil od prečítania zápisníc svedkov na hlavnom pojednávaní, ktoré navrhoval prokurátor vo svojej obžalobe, resp. nevypočul svedkov, ktorých sťažovateľ žiadal vypočuť na svoju obranu, čím*

Špecializovaný trestný súd porušil právo obvineného na obhajobu ako aj zásadu kontradiktórnosti. Sťažovateľ zastáva názor založený konštantnou judikatúrou, ktorý hovorí, že zvlášť v prípadoch kde sa za usvedčujúci dôkaz považujú výpovede spoluobžalovaného ktorí urobil vyhlásenie na hlavnom pojednávaní a s výpoveďou sťažovateľa si navzájom odporujú, je súd povinný vyčerpať všetky dosiahnuteľné dôkazy (konfrontácia). Uvedené platí najmä, keď sa súdy týmito podstatnými rozpormi žiadnym spôsobom nezaoberali. Práve takýto postup postráda vyššie uvedené prvky bezprostrednosti, ústnosti, kontradiktórnosti a rovnosti zbraní, sledujúc primárne najdôležitejší cieľ, ktorým vždy musí byť náležité zistenie skutkového stavu veci.».

10. Ústavný súd ustálene judikuje, že jeho úlohou je len ochrana ústavnosti (čl. 124 ústavy). Preto do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov môže zasiahnuť len vtedy, ak boli právoplatným rozhodnutím týchto orgánov verejnej moci porušené sťažovateľove základné práva či slobody chránené ústavným poriadkom Slovenskej republiky, pretože tieto práva a slobody vymedzujú nielen rámec normatívneho obsahu aplikovaných právnych noriem, ale tiež rámec ich ústavne konformnej interpretácie a aplikácie. Úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). V naznačených súvislostiach sa ústavnému súdu žiada poznamenať, že sťažovateľ koncentroval svoju sťažnostnú argumentáciu výslovne/predovšetkým do sféry skutkových zistení a ústavný súd poňal ako ďalšiu nasledujúcu opravnú inštanciu, naproti čomu ústavný súd stabilne judikuje, že rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy vyplýva, že nie je v poradí ďalšou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02). Z vyjadrení sťažovateľa je zrejmé, že tento sa snaží o revíziu skutkových zistení všeobecných súdov cestou ich ústavného prieskumu zameraného predovšetkým na riešenie skutkových otázok, skúmaní dôkaznej hodnoty jednotlivých vo veci vykonaných dôkazov a nesúhlase s vyslovením jeho trestnoprávnej zodpovednosti za spáchaný trestný čin. Reagujúc na uvedené, ústavný súd konštatuje, že k záveru o trestnoprávnej zodpovednosti sťažovateľa dospeli súdy na podklade riadne vykonaného dokazovania, a záver sťažovateľa o tom, že «Z konštantnej judikatúry vyplýva,

že odsudzujúci výrok musí vyplývať zo zákonom stanoveného procesu zisťovania, vykonania a následného vyhodnotenia rozhodujúcich skutočností tak, aby sa skutkové závery súdneho rozhodnutia neocitli v extrémnom rozpore s vlastným obsahom vykonaných dôkazov. Právo na obhajobu je súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie, pričom súdne konanie, ktorého dôsledkom je uznanie viny obžalovaného, len resp. v prevažnej miere na základe dôkazov, ktorého pravdivosť nebola overená žiadnym iným dôkazom je neprípustné. V súvislosti so zachovaním spravodlivého súdneho procesu je možné vyvodit' záver, že už samotné vyšetrovanie v prípravnom konaní bolo vedené jedným smerom bez „pripustenia inej varianty“. Tento model si však následne osvojil Špecializovaný trestný súd ako súd prvého stupňa a to napriek viacerým výhradám a námietkam sťažovateľa, čím rovnako výrazne zasiahol do práv obhajoby sťažovateľa a tieto porušil. K osobe prokurátora v tejto súvislosti sťažovateľ musí vytknúť, že napriek tomu, že jeho zákonnou povinnosťou je vykonávať a rovnako iniciovať dôkazy nielen v neprospech obžalovaných, avšak i v prospech, prokurátor si túto svoju povinnosť jednoznačne obmedzil na prvú časť dôkazov. V prospech obžalovaných nevykonal a nenavrhol jediný dôkaz, dokonca je potrebné uviesť, že spolu so súdom prvého stupňa dôkazy s výpovednou hodnotou pre obhajobu sťažovateľa jednoznačne nepripustil.»), je iba jeho hodnotiaci úsudok, ktorý nemá oporu v Trestnom poriadku, ktorý v § 119 ods. 2 ustanovuje za dôkaz všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona. Zároveň zákon ich nekategorizuje podľa ich významu/dôležitosti, ale demonštratívne vymenúva ako výsluch obvineného, svedkov a iné. Z gramatického výkladu tohto ustanovenia Trestného poriadku je zrejmé, že preukazovať alebo vyvracať obžalovanému vinu zo spáchania trestného činu je možné ktorýmkoľvek z uvedených dôkazných prostriedkov vrátane zisťovania ďalších skutočností predpokladaných § 119 ods. 1 Trestného poriadku. Naostatok to boli nielen svedecké výpovede, ale aj listinné dôkazy, ktoré viedli súd k záveru o jeho vine za spáchaný trestný čin. Inými slovami, z odôvodnenia napadnutých rozhodnutí špecializovaného trestného súdu a najvyššieho súdu vyplýva jasne čitateľný a určujúci vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej.

11. Ústavnoprávny základ práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces je obsiahnutý v čl. 6 ods. 1 dohovoru, právo na osobnú účasť na súdnom konaní a právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom je garantované čl. 48 ods. 2 ústavy. Účasť potencionálne dotknutej osoby na súdnom konaní patrí medzi dôležité záruky ochrany základných práv, pretože vytvorenie priestoru na účinné vznesenie námietok (v kontradiktórnej schéme konania) najlepšie zaisťuje ochranu základných práv, ktorá je z hľadiska fair procesu prvotným účelom súdneho konania. Právo obvineného osobne sa zúčastniť konania pred súdom a právo byť vypočutý je potrebné považovať za základný prvok práva na spravodlivý proces. Pritom vypočutím nemožno rozumieť len výsluch obvineného vykonaný k jednotlivým dôkazom, ale musí mu byť daná príležitosť jednak účinne uplatňovať námietky a argumenty, ktoré sú spôsobilé ovplyvniť rozhodovanie súdu o otázkach podozrenia zo spáchania trestnej činnosti či viny a trestu a s ktorými sa súd musí v rozhodnutí náležite vysporiadať, a jednak sa vyjadrovať a vyvracať návrhy a dôkazy prednesené prokurátorom. Na uplatnenie základného práva zúčastniť sa konania pred súdom a byť vypočutý majú súdy povinnosť obvinenému vytvoriť patričný priestor. Len takto vykonané konanie možno považovať za súladné s nárokmi vyplývajúcimi zo samotnej podstaty fair procesu. Ak by obvinenému sťažovateľovi v konaní o opravnom prostriedku nebol daný priestor na spochybnenie právnej a skutkovej úvahy súdu prvého stupňa obsiahnutej v písomnom odôvodnení rozsudku, došlo by tým k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces podľa čl. 5 ods. 4 v spojení s čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na obhajobu podľa čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 50 ods. 3 ústavy. Ani zahlásenie odvolania do zápisnice bezprostredne po vyhlásení rozsudku nesmie obvinenému znemožniť písomne reagovať v rámci opravného konania na právnu a skutkovú argumentáciu súdu I. stupňa, uvedenú spravidla v odôvodnení napadnutého rozsudku. V takom prípade je potrebné obvinenému poskytnúť na písomné doplnenie jeho odvolania primeranú (zákonnú) dobu, ktorej dĺžku treba prispôbiť povahe vydávaného rozhodnutia v danom type konania. Sťažovateľovi dostatočný priestor na zdôvodnenie odvolania daný bol.

12. I napriek nedostatku právomoci ústavného súdu možno uviesť, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne

dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. *Georgidias c. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997). Európsky súd pre ľudské práva ale zároveň tiež pripomína, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho konania považovaný za rozhodujúci (porovnaj napr. rozsudok vo veci *Ruiz Torijo c. Španielsko* z 9. 12. 1994, *Annuaire*, č. 303-B). Preto odôvodnenie namietaného rozhodnutia špecializovaného trestného súdu a rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré stručne a jasne objasnilo skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

13. Z obsahu rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľom prezentované argumentačné otázky formulované v podanom odvolaní boli najvyšším súdom náležite zodpovedané (III. ÚS 106/2013). Princíp spravodlivosti („*fairness*“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody. Namietané rozhodnutie najvyššieho súdu v odôvodnení reaguje na sťažovateľom uplatnené námietky, a tým podľa názoru ústavného súdu spĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru ani z čl. 46 ods. 1 ústavy.

14. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou

medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

15. V závere treba zdôrazniť, že ústavný súd nie je ďalšou opravnou inštanciou v sústave všeobecného súdnictva, ale nezávislým orgánom ochrany ústavnosti pôsobiacim mimo tejto sústavy. Z tohto postavenia mu preto v okolnostiach trestnej veci sťažovateľa ani neprislúchalo posudzovať, či návrhu sťažovateľa malo alebo nemalo byť vyhovené. Ústavný súd však musel zaujať stanovisko k tomu, či rozhodnutie o ňom spĺňalo požiadavku ústavnosti spočívajúcu predovšetkým v ústavne konformnom výklade dotknutej právnej úpravy a náležitom odôvodnení rozhodnutia.

16. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

17. S ohľadom na všetky uvedené závery bolo o sťažnosti sťažovateľa potrebné rozhodnúť tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júla 2018